

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI YURIDIK
KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH
INSTITUTI**

“TASDIQLAYMAN”

**Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash
va malakasini oshirish instituti
direktori birinchi o‘rinbosari**

R.Xursanov

2026-yil 30-yanvar

**Adliya organlari va muassasalari xodimlari uchun
“Fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organlari faoliyati” yo‘nalishi
bo‘yicha tanlov modullarining kompleks
O‘QUV DASTURI**

TOSHKENT

**1-MODUL. OILANI MUSTAHKAMLASHGA DOIR HUQUQIY SIYOSATNING USTUVOR
YO‘NALISHLARI
MODULNING MAZMUNI**

I. Kirish			
Modul dasturi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta‘minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.			
II. Modulning maqsadi			
Adliya organlari va muassasalari xodimlariga oilani mustahkamlashga doir huquqiy siyosatning ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha nazariy bilimlar berish.			
III. Modulning vazifalari.			
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish: oilani mustahkamlashga doir huquqiy siyosatning ustuvor vazifalari, oilaviy munosabatlardan kelib chiqadigan nizolarni mediatsiya orqali hal etishning o‘ziga xos xususiyatlari, voyaga yetmagan bolalarni farzandlikka olish tartibi va asoslari, O‘zbekiston Respublikasida vasiylik va homiylik masalalari.			
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari			
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) yega bo‘lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko‘nikmalariga yega bo‘lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta‘minlay olish; huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni yegallash; ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga yega bo‘lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga yega bo‘lish; nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga yega bo‘lishi lozim.			
IV. Kutilayotgan natijalar			
Modulni o‘zlashtirish tinglovchilarga oilani mustahkamlashga doir huquqiy siyosatning ustuvor vazifalari, oilaviy munosabatlardan kelib chiqadigan nizolarni mediatsiya orqali hal etishning o‘ziga xos xususiyatlari, voyaga yetmagan bolalarni farzandlikka olish tartibi va asoslari hamda O‘zbekiston Respublikasida vasiylik va homiylik masalalari.ni o‘rganishga zamin yaratadi.			

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O‘quv mashg‘uloti	Jami
Oilani mustahkamlashga doir huquqiy siyosatning ustuvor yo‘nalishlari			
1	Oilani mustahkamlashga doir huquqiy siyosatning ustuvor vazifalari	2	2
2	Oilaviy munosabatlardan kelib chiqadigan nizolarni mediatsiya orqali hal etishning o‘ziga xos xususiyatlari	2	2
3	Voyaga yetmagan bolalarni farzandlikka olish tartibi va asoslari (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo‘lib ishlash” va boshqa	2	2

	<i>usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).</i>		
4	O'zbekiston Respublikasida vasiylik va homiylik masalalari (<i>dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).</i>	2	2
	JAMI:	8	8

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

OILANI MUSTAHKAMLASHGA DOIR HUQUQIY SIYOSATNING USTUVOR YO'NALISHLARI	
1-mavzu: Oilani mustahkamlashga doir huquqiy siyosatning ustuvor vazifalari	
Oilaviy nizolarni kelib chiqishining asosiy omillari. Oilaviy nizolarni hal etishda mediatsiyaning ahamiyati. Oilaviy nizolarni hal etishda mediatsiyaning o'ziga xos xususiyatlari.	
Manbalar:	
1. O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksi 2. O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 3-iyuldagi "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasining 2006-yil 16-oktabrdagi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonuni. 4. O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 20-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga nizolarni muqobil hal etishda mediatsiya institutini takomillashtirishga qaratilgan o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi Qonuni. 5. Adliya vazirligi Mediatorlar tomonidan statistika ma'lumotlarini taqdim etish tartibi to'g'risidagi nizomni davlat ro'yxatidan o'tkazdi (ro'yxat raqami: 3740, 05.01.2026 y.).	
Internet resurslari:	
1. https://lex.uz/docs/3805227. 2. https://lex.uz/docs/1072079.	
2-mavzu: Oilaviy munosabatlardan kelib chiqadigan nizolarni mediatsiya orqali hal etishning o'ziga xos xususiyatlari	
O'zbekiston Respublikasida oila institutini mustahkamlash bo'yicha asosiy yo'nalishlar. O'zbekiston Respublikasida oila institutini mustahkamlashga oid huquqiy asoslar.	
Manbalar:	
1. O'zbekiston Respublikasining Oila Kodeksi. 2. Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risidagi o'zbekiston respublikasi prezidentining farmoni. 3. O'zbekiston Respublikasida oila institutini mustahkamlash konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. 4. O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 3-iyuldagi "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonuni. 5. O'zbekiston Respublikasining 2006-yil 16-oktabrdagi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonuni. 6. O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 20-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga nizolarni muqobil hal etishda mediatsiya institutini takomillashtirishga qaratilgan o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi Qonuni. 7. Adliya vazirligi Mediatorlar tomonidan statistika ma'lumotlarini taqdim etish tartibi to'g'risidagi nizomni davlat ro'yxatidan o'tkazdi (ro'yxat raqami: 3740, 05.01.2026 y.).	
Internet resurslari:	
1. https://lex.uz/docs/104720. 2. http://moqqv.uz/. 3. https://lex.uz/docs/5884143. 4. https://lex.uz/docs/3797625.	
3-mavzu: Voyaga yetmagan bolalarni farzandlikka olish tartibi va asoslari	
Ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalarning huquq va manfaatlarini himoya qilish. Voyaga yetmagan bolalarni farzandlikka olish tartibi va asoslari. Sudlar tomonidan farzandlikka olish haqidagi ishlar. Bolalarni oilaga tarbiyaga berish (patronat) tartibi.	
Manbalar:	
1. etim va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash hamda ularga ijtimoiy yordam ko'rsatish bilan bog'liq xarajatlarni moliyalashtirishga doir qo'shimcha chora-	

tadbirlar to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori 05.05.2025 yildagi 294-son.

2. Voyaga etmagan bolalarni farzandlikka va bolalarni oilaga tarbiyaga olish (patronat) to'gorisidagi nozomga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqidagi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori.

3. O'zbekiston Respublikasi Oila Kodeksi.

4. Yetim bolalar va ota ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalarni ijtimoiy qo'llab quvvatlashga doir qo'shimcha chora tadbirlar to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 25.10.2021 yildagi 656-son.

5. «Farzandlikka olish tartibining huquqiy asoslari takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni haqida O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining qarori, 30.09.2021 yildagi SQ-399-IV-son.

6. Sudlar tomonidan farzandlikka olish haqidagi ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining Qarori 11.12.2013 yildagi 21-son.

Internet resurslari:

1. <https://lex.uz/docs/5117079>.
2. <https://lex.uz/docs/1240010>.
3. <https://lex.uz/docs/104720>.
4. <https://lex.uz/ru/docs/5695154#5700101>.
5. <https://lex.uz/uz/docs/5702279>.
6. <https://lex.uz/docs/2307248>.

4-Mavzu: O'zbekiston Respublikasida vasiylik va homiylik masalalari

Vasiylik va homiylik. Vasiylik va homiylik organlarining vakolatlari, ularning vazifalari. Vasiylik va homiylikni rasmiylashtirish uchun zarur hujjatlar. Vasiylik va homiylikni tugashi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Oila Kodeksi.
2. Vasiylik va Homiylik to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi Qonuni.
3. Vasiylik va homiylik to'g'risidagi Nizom.

Internet resurslari:

1. <https://lex.uz/docs/104720>.
2. <https://lex.uz/docs/2307826>.
3. <https://lex.uz/acts/246753>.

2-MODUL. FHDY ORGANLARI FAOLIYATINING ASOSIY YO'NALISHLARI VA HUQUQNI QO'LLASHNING ZAMONAVIY TALABLARI MODULNING MAZMUNI

I. Kirish

Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.

II. Modulning maqsadi

Adliya organlari va muassasalari xodimlariga FHDY organlari faoliyatining asosiy yo'nalishlari va huquqni qo'llashning zamonaviy talablari bo'yicha nazariy bilimlar berish.

III. Modulning vazifalari.

Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish:

Aholiga davlat xizmatlari ko'rsatishning milliy tizimi;

FHDY sohasidagi huquqbuzarliklarni oldini olish hamda profilaktik tadbirlarni amalga oshirishning mazmun-mohiyati;

Gerbli guvohnomalarni saqlash, sarflash va hisobotini olib borish;

FHDY organlari yagona elektron bazasi bo'yicha Davlat personallashtirish markaziga hujjatlarni yuborishdagi muammolar;

Chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar bilan bog'liq dalolatnoma yozuvlarini qayd etish tartibi va asoslari;

O'zbekistonning chet elda yashovchi fuqarolariga nisbatan fuqarolik holati dalolatnoma yozuvlarini O'zbekiston konsullik muassasalari amalga oshirish tartibi va shartlari;

FHDYo organlari faoliyatida xalqaro-huquqiy yordam.
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) yega bo'lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlari haqida bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko'nikmalariga yega bo'lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish; huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni yegallash; ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga yega bo'lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga yega bo'lish; nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga yega bo'lishi lozim.
IV. Kutilayotgan natijalar
Modulni o'zlashtirish tinglovchilarga aholiga davlat xizmatlari ko'rsatishning milliy tizimi, FHDY sohasidagi huquqbuzarliklarni oldini olish hamda profilaktik tadbirlarni amalga oshirishning mazmun-mohiyati, gerbli guvohnomalarni saqlash, sarflash va hisobotini olib borish, FHDY organlari yagona elektron bazasi bo'yicha Davlat personallashtirish markaziga hujjatlarni yuborishdagi muammolar, chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar bilan bog'liq dalolatnoma yozuvlarini qayd etish tartibi va asoslari, O'zbekistonning chet elda yashovchi fuqarolariga nisbatan fuqarolik holati dalolatnoma yozuvlarini O'zbekiston konsullik muassasalari amalga oshirish tartibi va shartlari hamda FHDYo organlari faoliyatida xalqaro-huquqiy yordam masalalarini o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
FHDY ORGANLARI FAOLIYATINING ASOSIY YO'NALISHLARI VA HUQUQNI QO'LLASHNING ZAMONAVIY TALABLARI			
1	Aholiga davlat xizmatlari ko'rsatishning milliy tizimi.	2	2
2	FHDYo sohasidagi huquqbuzarliklarni oldini olish hamda profilaktik tadbirlarni amalga oshirishning mazmun-mohiyati.	2	2
3	Gerbli guvohnomalarni saqlash, sarflash va hisobotini olib borish. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
4	FHDY organlari yagona elektron bazasi bo'yicha Davlat personallashtirish markaziga hujjatlarni yuborishdagi muammolar.	2	2
5	Chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar bilan bog'liq dalolatnoma yozuvlarini qayd etish tartibi va asoslari. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo'lib ishlash” va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
6	O'zbekistonning chet elda yashovchi fuqarolariga nisbatan fuqarolik holati dalolatnoma yozuvlarini O'zbekiston konsullik muassasalari amalga oshirish tartibi va shartlari. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar —	2	2

	<i>“aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi).</i>		
7	FHDYo organlari faoliyatida xalqaro-huquqiy yordam.	2	2
	JAMI:	14	14

O‘QUV MATERIALINING MAZMUNI

FHDY ORGANLARI FAOLIYATINING ASOSIY YO‘NALISHLARI VA HUQUQNI QO‘LLASHNING ZAMONAVIY TALABLARI	
1-Mavzu: Aholiga davlat xizmatlari ko‘rsatishning milliy tizimi	
Ўzbekiston Respublikasida aholiga davlat xizmatlari ko‘rsatish milliy tizimining shakllanish bosqichlari hamda ushbu jarayonda Adliya organlarining o‘rni. Davlat xizmatlarini ko‘rsatish sohasida Adliya vazirligi tomonidan amalga oshirilgan ishlar va aholiga yaratilgan qulayliklar. Davlat xizmatlari ko‘rsatish sohasida mavjud muammolar va bu sohada olib borilayotgan nazorat tadbirlari. Davlat xizmatlari ko‘rsatish sohasida oxirgi qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar va joriy qilingan yangiliklar.	
Manbalar:	
1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Aholiga davlat xizmatlari ko‘rsatishning milliy tizimini tubdan isloh qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-5278-son Farmoni. 12.12.2017. 2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat xizmatlari ko‘rsatish tizimini jadal rivojlantirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida” PQ-3662-son qarori. 11.04.2018. 3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat xizmatlari ko‘rsatish milliy tizimini yanada kompleks rivojlantirish choralari haqida” PQ-4193-son qarori. 15.02.2019. 4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Byurokratik to‘siqlarni yanada qisqartirish hamda davlat organlari va tashkilotlari faoliyatiga zamonaviy boshqaruv tamoyillarini joriy qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4546-son Farmoni. 09.12.2019. 5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat xizmatlari ko‘rsatish milliy tizimini jadal rivojlantirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PF-5930-son Farmoni. 31.01.2020. 6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Aholi va tadbirkorlik sub’ektlariga davlat xizmatlaridan foydalanishda yanada qulay sharoitlar yaratish, bu borada byurokratik to‘siqlarni qisqartirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PF-6191-son Farmoni. 23.03.2021. 7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat xizmatlari ko‘rsatish infratuzilmasini takomillashtirish va aholining davlat xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6269-son Farmoni. 24.07.2021. 8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat xizmatlari ko‘rsatishni soddalashtirish, byurokratik to‘siqlarni qisqartirish hamda davlat xizmatlari ko‘rsatish milliy tizimini rivojlantirishning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-113-son Farmoni. 20.04.2022. 9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Fuqarolarning huquq va erkinliklarini ta’minlash hamda huquqiy xizmat ko‘rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-89-son Farmoni. 17.03.2022.	
Internet resurslari:	
1. www.advice.uz 2. www.huquqiyportal.uz 3. www.lex.uz 4. www.t.me/huquqiyaxborot 5. www.t.me/adliyangiliklari 6. www.gov.uz - O‘zbekiston Respublikasi hukumat sayti. 7. www.minjust.uz - O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi sayti. 8. www.lex.uz - O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlar bazasi. 9. www.norma.uz - Axborot-huquqiy portal. 10. www.uzaa.uz - O‘zbekiston milliy Axborot agentligi sayti. 11. www.uzmarkazuz.uz – Yuristlar malakasini oshirish markazi sayti. 12. www.regulation.gov.uz – Qonun hujjatlari muhokamasi portali.	
2-Mavzu: FHDY sohasidagi huquqbuzarliklarni oldini olish hamda profilaktik tadbirlarni amalga oshirishning mazmun-mohiyati	
Korrupsion ko‘rinishdagi holatga qarshi ta’sirchan, samarali choralar. FHDY organlarida o‘tkazilayotgan “Sirli mijoz” hamda “Reyd” tadbirlari. FHDY organlari xodimlarining bilimi, malakasi, xizmat vazifasiga nisbatan layoqati va salohiyatini aniqlash bo‘yicha navbatdan tashqari attestatsiya sinovlari. DXM hamda FHDY organlarida “Aloqa quti”lari. “Situatsiya markaz”lari faoliyati. “Ishonch	

telefoni”. Korrupsiyaga qarshi kurashish menejment tizimi bo’yicha ISO 37001:2016 xalqaro standart sertifikat.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta’minlash hamda huquqiy xizmat ko’rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori.
3. Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to’g’risida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 20.10.2023 yildagi 550-son

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.
4. <https://t.me/huquqiyaxborot>.
5. <https://www.facebook.com>.

3-Mavzu: Gerbli guvohnomalarni saqlash, sarflash va hisobotini olib borish

Tug’ilganlik haqidagi guvohnoma. Nikoh qayd etilganligi haqida guvohnoma. Nikohdan ajralganlik haqida guvohnoma. O’lim to’g’risidagi guvohnoma. Gerbli guvohnomalarni kirim qilish. Gerbli guvohnomalarning hisobga olinishi, saqlanishi va sarflanishi. FHDY organlari tomonidan adliya boshqarmasidan gerbli guvohnomalarni qabul qilib olish. Gerbli guvohnomalarni saqlash. Gerbli guvohnomalar bilan ishlash huquqi. Buzilgan gerbli guvohnomalar bilan ishlash. Qayd etilgan dalolatnoma yozuvlari, har chorakda sarflangan va qoldiqdagi gerbli guvohnomalar to’g’risida tuziladigan hisobotlar.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta’minlash hamda huquqiy xizmat ko’rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori.
3. Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to’g’risida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 20.10.2023 yildagi 550-son

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.
4. <https://t.me/huquqiyaxborot>.
5. <https://www.facebook.com>.

4-Mavzu: FHDY organlari yagona elektron bazasi bo’yicha Davlat personallashtirish markaziga hujjatlarni yuborishdagi muammolar

“FHDYoning yagona elektron arxivi” axborot tizimi. DPM tizimida dublikat JShShIR shakllanib qolishi. Ayrim dalolatnoma yozuvlari tizimga 2 marotaba kiritilganlik holatlari. DPMdan yaroqsiz qaytgan Dalolatnomalarning xatoligi bo’sh holatda qaytishi. 13A-ilovalar uchun yo’lga qo’yilgan Servisda, dalolatnomaning xatoligi bartaraf etilsa o’zgargan ma’lumot DPM jarayonga tushmasdan yuborilgan vaqtning o’zida yaroqsiz qaytish holatlari. Bola xorijda tug’ilib, O‘zbekistondan tug’ilganlik guvohnomasini olgan bo’lsa, tizimda qaysi davlatda tug’ilganligi kiritilganda, DPM tizimi tomonidan qaysi xorij davlatining qaysi viloyatida tug’ilganligi so’ralishi. FHDYo axborot tizimida raqamlashtirilib, JShShIR biriktirishda Ichki ishlar vazirligining axborot tizimidan familiya ism va ota ism ma’lumotlari orqali uning JShShIR imkoniyati yo’qoldi.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta’minlash hamda huquqiy xizmat ko’rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori.
3. Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to’g’risida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 20.10.2023 yildagi 550-son

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.

2. http://www.gov.uz . 3. https://www.minjust.uz . 4. https://t.me/huquqiyaxborot . 5. https://www.facebook.com .
5-Mavzu: Chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar bilan bog'liq dalolatnoma yozuvlarini qayd etish tartibi va asoslari Chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar bilan bog'liq faqat nikoh dalolatnoma yozuvlarini qayd etishning alohida tartibi. FHDYo organlarida O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining MDH mamlakatlari, chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar bilan nikohini qayd etish hamda chet el fuqarolari o'rtasidagi nikohni qayd etish. O'zbekiston Respublikasi fuqarosi bilan nikohga kirgan shaxs fuqarosi bo'lgan xorijiy davlatga nikoh tuzilganligi to'g'risidagi xabarnoma. O'zbekiston Respublikasida o'zaro nikoh tuzgan chet el fuqarolarining nikohdan ajralishini qayd etish. Chet ellik fuqarolar va fuqaroligi bo'lmagan shaxslarning o'limini qayd etish.
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta'minlash hamda huquqiy xizmat ko'rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori. 3. Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 20.10.2023 yildagi 550-son Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz. 3. https://www.minjust.uz. 4. https://t.me/huquqiyaxborot. 5. https://www.facebook.com.
6-Mavzu: O'zbekistonning chet elda yashovchi fuqarolariga nisbatan fuqarolik holati dalolatnoma yozuvlarini O'zbekiston konsullik muassasalari amalga oshirish tartibi va shartlari O'zbekiston Respublikasining konsullik muassasalari fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etishga doir faoliyati. O'zbekiston Respublikasining konsullik muassasalarining qayd etadigan fuqarolik holatlari dalolatnomalari. O'zbekiston Respublikasining chet elda yashovchi fuqarolariga nisbatan fuqarolik holatlari qayd etish. O'zbekiston Respublikasining chet elda doimiy yoki vaqtincha yashovchi fuqarolarining fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish. Konsul vaqtincha bo'lmaganda fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etishi. O'zbekiston Respublikasining diplomatik vakolatxonalari bo'lmagan xorijiy davlatlarda fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish.
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta'minlash hamda huquqiy xizmat ko'rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori. 3. Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 20.10.2023 yildagi 550-son Internet resurslari: 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz. 3. https://www.minjust.uz. 4. https://t.me/huquqiyaxborot. 5. https://www.facebook.com.
7-Mavzu: FHDYo organlari faoliyatida xalqaro-huquqiy yordam Xalqaro-huquqiy yordam tushunchasi va shakli. Xalqaro huquqiy yordam masalalarining xalqaro-huquqiy asoslari. Xalqaro huquqiy yordam masalalarining normativ-huquqiy asoslari. Xalqaro-huquqiy yordamni amalga oshirish shakli va tartibi. FHDYo organlari faoliyati bo'yicha xalqaro-huquqiy yordam ko'rsatish yuzasidan milliy qonunchilikdagi o'zgarishlar.
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Xalqaro shartnomalari to'g'risida"gi Qonuni.

2. O'zbekiston Respublikasining "Sudlar, prokurorlar, tergovchilar va surishtiruv organlarining xorijiy davlatlar vakolatli organlari bilan o'zaro hamkorligi tartibi takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksiga o'zgartish va qo'shimcha kiritish to'g'risida"gi Qonuni.

3..Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatoliklarni belgilashni tartibga soluvchi qonunchilikni sudlar tomonidan qo'llanishi haqida O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining qarori, 13.11.1992 yildagi 5a-son

4. Xalqaro huquqqa oid atama va tushunchalarning glossariysi. L.Saidova, O.Sulaymanov, – T., 2016.

5. Действующее международное право. Избранные документы, Мос.гос.ин-т меж.отношений (ун-т) МИД России, кафедра международного права. А.В.Кукушкина, А.С.Юхно. – М., 2014.

5. Xalqaro huquqiy yordam ko'rsatish bo'yicha xalqaro shartnomlar to'plami. O.Sulaymanov, – T., 2017.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.

2. www.parliament.gov.uz.

3. www.senate.gov.uz.

4. www.minjust.uz.

5. www.un.org.

6. www.untreaty.un.org.

3-MODUL. FUQAROLIK HOLATI DALOLATNOMALARINI QAYD ETISH BORASIDAGI MUAMMOLAR

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish

Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.

II. Modulning maqsadi

Adliya organlari va muassasalari xodimlariga Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish borasidagi muammolar bo'yicha nazariy bilimlar berish.

III. Modulning vazifalari.

Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish:

Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etishdagi tizimli muammolar va kamchiliklar,

Dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirish, tuzatish va qo'shimchalar kiritish, yozuvlarni tiklash va bekor qilish,

Fuqarolik holati dalolatnomalarini yozishni ro'yxatga olish rad etilganligi to'g'risidagi ishlarni ma'muriy sudda ko'rish.

IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari

Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) yega bo'lishi kerak:

Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish;

o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish;

"Ochiq adliya" ("Open Justice") dasturining maqsad va vazifalarini bilish;

o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish;

o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish;

qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko'nikmalariga yega bo'lish;

murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish;

huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish;

adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni yegallash;

ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish;

o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va "Elektron hukumat" tizimidan samarali foydalana olish;

yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga yega bo'lish;
muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga yega bo'lish;
nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga yega bo'lishi lozim.

IV. Kutilayotgan natijalar

Modulni o'zlashtirish tinglovchilarga Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etishdagi tizimli muammolar va kamchiliklar, dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirish, tuzatish va qo'shimchalar kiritish, yozuvlarni tiklash va bekor qilish hamda Fuqarolik holati dalolatnomalarini yozishni ro'yxatga olish rad etilganligi to'g'risidagi ishlarni ma'muriy sudda ko'rishni o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish borasidagi muammolar			
1	Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etishdagi tizimli muammolar va kamchiliklar.	2	2
2	Dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirish, tuzatish va qo'shimchalar kiritish, yozuvlarni tiklash va bekor qilish. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
3	Fuqarolik holati dalolatnomalarini yozishni ro'yxatga olish rad etilganligi to'g'risidagi ishlarni ma'muriy sudda ko'rish. (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi).	2	2
	JAMI:	8	8

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

FUQAROLIK HOLATI DALOLATNOMALARINI QAYD ETISH BORASIDAGI MUAMMOLAR
1-Mavzu: Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etishdagi tizimli muammolar va kamchiliklar
Fuqarolar tomonidan farzandining tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvini qayd etishda ota o'z ismini farzandiga familiya qilib berish bo'yicha murojaatlari. Fuqarolar o'rtasidagi nikohni qayd etishda chet el fuqarolari uchun belgilangan miqdordagi davlat bojlarini undirish. FHDYo bo'limlarida ko'rsatilgan xizmatlar uchun undirilgan ortiqcha to'lovlarni fuqarolarga qaytarish masalalari. Marhumning o'limi belgilangan tartibda qayd qilinmagan bo'lsada, qabrstonlar tomonidan marhumni dafn etishga ruhsat berilayotganligi oqibatida o'lim haqidagi dalolatnoma yozuvlari o'z vaqtida qayd etilmasligi. Fuqarolarning oldingi nikohi bekor bo'lmasdan shar'iy nikohdan tug'ilgan farzandiga tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvini rasmiylashtirishda otalik belgilashb yolg'iz ona sifatida qayd etish va nikohi asosida qayd etishda tizimli muammolar. Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta'minlash hamda huquqiy xizmat ko'rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori. 3. Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 20.10.2023 yildagi 550-son 1. http://lex.uz. 2. http://www.gov.uz. 3. https://www.minjust.uz. 4. https://t.me/huquqiyaxborot. 5. https://www.facebook.com.
2-Mavzu: Dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirish, tuzatish va qo'shimchalar kiritish, yozuvlarni

tiklash va bekor qilish

Dalolatnoma yozuvlariga tegishli o'zgartirish, tuzatish va qo'shimchalar kiritish faoliyatni tartibga soluvchi qonun hujjatlari. O'zbekiston Respublikasi hududida tuzilgan fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlariga o'zgartirish, tuzatish va qo'shimchalar kiritish amalga oshirish shartlari va tartibi. FHDYo organining dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirishlar, tuzatishlar va qo'shimchalar kiritishni rad etishi yuzasidan sud tartibida shikoyat qilinishi. Dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirishlar, tuzatishlar va qo'shimchalar kiritiladigan holatlar. Dalolatnoma yozuviga o'zgartirishlar, tuzatishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish muddati. Dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirish kiritish to'g'risidagi xulosa. Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlarini tiklash. Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlarini bekor qilish.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta'minlash hamda huquqiy xizmat ko'rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2022-yil 17-martdagi PF-89-sonli Qarori.
3. Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 20.10.2023 yildagi 550-son

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.
4. <https://t.me/huquqiyaxborot>.
5. <https://www.facebook.com>.

3-Mavzu: Fuqarolik holati dalolatnomalarini yozishni ro'yxatga olish rad etilganligi to'g'risidagi ishlarni ma'muriy sudga ko'rish

Ma'muriy sud ishlarini yuritish vazifalari. Sudga murojaat qilish huquqi va shakli. Ma'muriy ish. Sud hujjatlari. Ma'muriy sud ishlarini yuritish prinsiplari. Ma'muriy ishlarning sudga taalluqliligi va sudlovga tegishliligi. Fuqarolik holati dalolatnomalarini yozishni ro'yxatga olish rad etilganligi, fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organi mansabdor shaxsining harakatlari (harakatsizligi) yuzasidan nizolashish to'g'risidagi ishlar.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi.
3. Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatoliklarni belgilashni tartibga soluvchi qonunchilikni sudlar tomonidan qo'llanishi haqida O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining qarori, 13.11.1992 yildagi 5a-son

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.

4-MODUL. FHDY ORGANLARI XODIMLARINING PSIXOLOGIK KOMPETENTLIGI MODULNING MAZMUNI

I. Kirish

Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 13-apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3666-son qarorida belgilangan talablar majmuiga mos keladi.

Mazkur modul O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 11-maydagi "Adliya organlari va muassasalari xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini tashkil etishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi 83-um-son buyrug'ida belgilangan vazifalarning ijrosini ta'minlash maqsadida tashkil qilingan.

Modul dasturida tinglovchilarni nikoh-oila munosabatlari psixologiyasi, FHDY organlari xodimlarining faoliyatida muloqot psixologiyasiga oid nazariy bilimlarini kengaytirish hamda kasbiy ko'nikmalarini shakllantirish nazarda tutilgan.

II. Modulning maqsadi

Adliya organlari va muassasalari xodimlariga FHDY organlari xodimlarining psixologik kompetentligi bo'yicha nazariy bilimlar berish.

III. Modulning vazifalari.	
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish: nikoh-oila munosabatlari psixologiyasi; FHDY organlari xodimlarining faoliyatida muloqot psixologiyasi.	
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari	
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil yetish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) yega bo‘lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf yeta olish; o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil yeta olish ko‘nikmalariga yega bo‘lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta‘minlay olish; huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni yegallash; ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga yega bo‘lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf yetish imkoniyatlari haqida bilimlarga yega bo‘lish; nizolarni hal yetish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga yega bo‘lishi lozim.	
IV. Kutilayotgan natijalar	
Modulni o‘zlashtirish tinglovchilarga nikoh-oila munosabatlari psixologiyasi, FHDY organlari xodimlarining faoliyatida muloqot psixologiyasini o‘rganishga zamin yaratadi.	

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O‘quv mashg‘uloti	Jami
FHDY organlari xodimlarining psixologik kompetentligi			
1	Nikoh-oila munosabatlari psixologiyasi.	2	2
2	FHDYo organlari xodimlarining faoliyatida muloqot psixologiyasi. (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi).	2	2
	JAMI:	4	4

O‘QUV MATERIALINING MAZMUNI

FHDY ORGANLARI XODIMLARINING PSIXOLOGIK KOMPETENTLIGI	
1-Mavzu: Nikoh-oila munosabatlari psixologiyasi	
Oilaviy hayotning asosiy maqsadi. Oilaning asosiy funksiyalari. Oila qachon boshlanadi? To‘yinma. Nikohda er va xotinning rollari o‘rtasidagi farq nima? Oilaviy hayotda bolaning o‘rni. Oila diagnostikasi. Oilaviy muammolar va ularni hal qilish. Oila va nikohning rivojlanish bosqichlari. O‘zaro munosabatlarda inqiroz bosqichlari. Oila ichidagi nizolarning umumiy sabablari. Oilaviy muammolarni samarali hal etish va hayot qiyinchiliklarini yengish. Oila huquqi munosabatlari.	
Manbalar:	
1. Umumiy psixologiya. (A.V.Petrovskiy tahriri ost). – T., 2019.	
2. Umumiy psixologiya. E.G‘oziev. – T., 2002.	
3. Н.Д.Творогова, Психология, Лекция для студентов медвузов. – М. 1198.	
4. Р.С. Немов. Психология (в3-х книгах). – М. 1998.	

5. В.Г. Крисько. Психология и педагогика в схемах и таблицах. (Уч.-метод. Пособия). – Минск.1999.

6. Современная психология. (Справочное руководство).Ред. В.Н.Дружинин. Ин-т психология РАН. – М. 2019.

Internet resurslari:

1. www.expert.psychology.ru.
2. www.psychology.all.ru.
3. www.psy.piter.com.

2-Mavzu: FHDY organlari xodimlarining faoliyatida muloqot psixologiyasi

Muloqot qonuniyatlari va o'zaro bog'liq jihatlari. Inson muloqot jarayonining mohiyati. Muloqotning vazifalari. muloqotning maqsadiga ko'ra funksiyalari. Muloqot turlari. Bevosita va bilvosita muloqotlar. Muloqot shakl (usul)lari. Muloqotning psixologik vositalari. Muloqot jarayonidagi psixologik to'siqlar. Muloqot madaniyati. Shaxslararo munosabatlarni o'rnatishda nutq madaniyati. Muomalaning noverbal vositalari.

Manbalar:

1. Alimjonova Z., Tulaganov A.N., Nutq san'ati. O'quv qo'llanma.– T., Fan, 2005;
2. Nurmuxammedova U. Nutq san'ati. O'quv qo'llanma.– T., 2008;
3. Rasulova A. Nutq san'ati. O'quv qo'llanma.– T., 2006;
4. Xojimatova M. Nutq san'ati. O'quv qo'llanma.–T., Yangi asr avlodi, 2011.
5. Maxmudov I.I. Boshqaruv psixologiyasi. O'quv qo'llanma. – T., 2006.

Internet resurslari:

1. www.expert.psychology.ru.
2. www.psychology.all.ru.
3. www.psychology.net.ru.